

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമാസമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ സുന്ദരകാണ്ഡേ

॥ ത്രിംശഃ സർഗഃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ശ്രീഃ

ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ

ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

|| ത്രിംശഃ സർഗഃ ||

സീതയാ സഹ കർതവ്യേ വാർതാലാപേ ഹനുമതോ വിചാരണാ

ഹനുമാനപി വിക്രാന്തഃ

സർവം ശുശ്രാവ തത്ത്വതഃ |

സീതായാസ്ത്രിജടായാശ്ച

രാക്ഷസീനാം ച തർജ്ജിതം ||5.30.1 ||

അവേക്ഷമാണസ്താം ദേവീം

ദേവതാമിവ നന്ദനേ |

തതോ ബഹുവിധാം ചിന്താം

ചിന്തയാമാസ വാനരഃ ||5.30.2 ||

യാം കപീനാം സഹസ്രാണി

സുബഹുൻയയുതാനി ച |

ദിക്ഷു സർവാസു മാർഗ്ഗന്തേ

സേയമാസാദിതാ മയാ ||5.30.3 ||

ചാരേണ തു സുയുക്തേന

ശത്ത്രോഃ ശക്തിമവേക്ഷതാ |

ഗുഡേന ചരതാ താവ -

ദവേക്ഷിതമിദം മയാ ||5.30.4 ||

രാക്ഷസാനാം വിശേഷശ്ച

പുരി ചേയം നിരീക്ഷിതാ |

രാക്ഷസാധിപതേരസ്യ
പ്രഭാവോ രാവണസ്യ ച || 5.30.5 ||

യഥാ തന്യാപ്രമേയസ്യ
സർവസത്തദ്ദയാവതഃ |
സമാശ്വാസയിതും ഭാർയാം
പതിദർശനകാക്ഷിണീം || 5.30.6 ||

അഹമാശ്വാസയാദ്യേനാം
പൂർണ്ണചന്ദ്രനിഭാനനാം |
അദ്യഷ്ടദുഃഖാം ദുഃഖസ്യ
ന ഹ്യന്തമധിഗച്ഛതിം || 5.30.7 ||

യദി ഹൃഹം സതീമേനാം
ശോകോപഹതചേതനാം |
അനാശ്വാസ്യ ഗമിഷ്യാമി
ദോഷവദ് ഗമനം ഭവേത് || 5.30.8 ||

ഗതേ ഹി മയി തത്രേയം
രാജപുത്രീ യശസ്വിനീ |
പരിത്രാണമപശ്യന്തി
ജാനകീ ജീവിതം ത്യജേത് || 5.30.9 ||

യഥാ ച സ മഹാബാഹുഃ
പൂർണ്ണചന്ദ്രനിഭാനനഃ |
സമാശ്വാസയിതും ന്വയായുഃ
സീതാദർശനലാലസഃ || 5.30.10 ||

നിശാചരീണാം പ്രത്യക്ഷ -
മക്ഷമം ചാഭിഭാഷിതം |

കഥം നു ഖലു കർതവ്യ -
മീദം കൃച്ഛഗതോ ഹൃഹം ||5.30.11 ||

അനേന രാത്രിശേഷേണ
യദി നാശ്യാസ്യതേ മയാ |
സർവമാ നാസ്തി സന്ദേഹഃ
പരിത്യക്ഷ്യതി ജീവിതം ||5.30.12 ||

രാമസ്തു യദി പുച്ഛേൻമാം
കിം മാം സീതാബ്രവീദ് വചഃ |
കിമഹം തം പ്രതിബ്രൂയാ -
മസംഭാഷ്യ സുമധ്യമാം ||5.30.13 ||

സീതാസന്ദേശരഹിതം
മാമിതസ്ത്വരയാ ഗതം |
നിർഭഹേദപി കാകുസ്ഥഃ
ക്രോധതീവ്രേണ ചക്ഷുഷാ ||5.30.14 ||

യദി വോദ്യോജയിഷ്യാമി
ഭർതാരം രാമകാരണാത് |
വ്യർഥമാഗമനം തസ്യ
സസൈന്യസ്യ ഭവിഷ്യതി ||5.30.15 ||

അന്തരം ത്വഹമാസാദ്യ
രാക്ഷസീനാമവസ്ഥിതഃ |
ശനൈരാശ്യാസയാമ്യദ്യ
സന്താപബഹുലാമിമാം ||5.30.16 ||

അഹം ഹൃതിതനുശ്ചൈവ
വാനരശ്ച വിശേഷതഃ |

വാചം ചോദാഹരിഷ്യാമി
മാനുഷീമിഹ സംസ്കൃതാം || 5.30.17 ||

യദി വാചം പ്രദാസ്യാമി
ദ്വിജാതിരിവ സംസ്കൃതാം |
രാവണം മന്യമാനാ മാം
സീതാ ഭീതാ ഭവിഷ്യതി || 5.30.18 ||

അവശ്യമേവ വക്തവ്യം
മാനുഷം വാക്യമർഥവത് |
മയാ സാന്ത്യയിതും ശക്യാ
നാന്യമേയമനിന്ദിതാ || 5.30.19 ||

സേയമാലോക്യ മേ രൂപം
ജാനകീ ഭാഷിതം തഥാ |
രക്ഷോഭിസ്രാസിതാ പൂർവം
ഭൂയസ്രാസമുപൈഷ്യതി || 5.30.20 ||

തതോ ജാതപരിത്രാസാ
ശബ്ദം കുർയാൻമനസിനീ |
ജാനാനാ മാം വിശാലാക്ഷീ
രാവണം കാമരൂപിണം || 5.30.21 ||

സീതയാ ച കൃതേ ശബ്ദേ
സഹസാ രാക്ഷസീഗണഃ |
നാനാപ്രഹരണോ ഘോരഃ
സമേയാദന്തകോപമഃ || 5.30.22 ||

തതോ മാം സമ്പരിക്ഷിപ്യ
സർവതോ വികൃതാനനാഃ |

വധേ ച ഗ്രഹണേ ചൈവ
കുർയൂർയത്നം മഹാബലഃ || 5.30.23 ||

തം മാം ശാഖാഃ പ്രശാഖാശ്ച
സ്തന്ധാംശോത്തമശാഖിനാം |
ദൃഷ്ട്വാ ച പരിധാവന്തം
ഭവേയുഃ പരിശങ്കിതാഃ || 5.30.24 ||

മമ രൂപം ച സമ്പ്രേക്ഷ്യ
വനേ വിചരതോ മഹത് |
രാക്ഷസ്യോ ഭയവിത്രസ്തോ
ഭവേയൂർവികൃതസ്വരാഃ || 5.30.25 ||

തതഃ കുർയുഃ സമാഹ്യാനം
രാക്ഷസ്യോ രക്ഷസാമപി |
രാക്ഷസേന്ദ്രനിയുക്താനാം
രാക്ഷസേന്ദ്രനിവേശനേ || 5.30.26 ||

തേ ശൂലശരനിസ്ത്രിംശ -
വിവിധായുധപാണയഃ |
ആപതേയൂർവിമർദ്ഭ്യസ്തിൻ
വേഗേനോദ്ഭൃഗകാരണാത് || 5.30.27 ||

സംരൂഢാസ്തൈസ്തു പരിതോ
വിധമേ രാക്ഷസം ബലം |
ശക്നൂയാം ന തു സമ്പ്രാപ്തം
പരം പാരം മഹോദധേഃ || 5.30.28 ||

മാം വാ ഗൃഹ്ണീയുരാവൃത്യ
ബഹവഃ ശീഘ്രകാരിണഃ |

സ്യാദിയം ചാഗൃഹീതാർഥമാ
മമ ച ഗ്രഹണം ഭവേത് || 5.30.29 ||

ഹിംസാദിരുചയോ ഹിംസ്യു-
രിമാം വാ ജനകാത്മജാം |
വിപന്നം സ്യാത് തതഃ കാർയം
രാമസുഗ്രീവയോരിദം || 5.30.30 ||

ഉദ്ദേശേ നഷ്ടമാർഗ്യേന്ദ്രിൻ
രാക്ഷസൈഃ പരിവാരിതേ |
സാഗരേണ പരിക്ഷിപ്തേ
ഗുപ്തേ വസതി ജാനകീ || 5.30.31 ||

വിശന്തേ വാ ഗൃഹീതേ വാ
രക്ഷാദിർമയി സംയുഗേ |
നാൻയം പശ്യാമി രാമസ്യ
സഹായം കാർയസാധനേ || 5.30.32 ||

വിമൃശംശ്ച ന പശ്യാമി
യോ ഹതേ മയി വാനരഃ |
ശതയോജനവിസ്തീർണം
ലഘുലയേത മഹോദധിം || 5.30.33 ||

കാമം ഹന്തും സമർഥോഽസ്മി
സഹസ്രാൺയപി രക്ഷസാം |
ന തു ശക്ഷ്യാമ്യഹം പ്രാപ്തും
പരം പാരം മഹോദധേഃ || 5.30.34 ||

അസത്യാനി ച യുദ്ധാനി
സംശയോ മേ ന രോചതേ |

കശ്ച നിഃസംശയം കാർയം

കൂർയാത് പ്രാജ്ഞഃ സസംശയം ||5.30.35 ||

ഏഷ ദോഷോ മഹാൻ ഹി സ്യാ -

ൻമമ സീതാഭിഭാഷണേ |

പ്രാണത്യാഗശ്ച വൈദേഹ്യാ

ഭവേദനഭിഭാഷണേ ||5.30.36 ||

ഭൂതാശ്ചാർമാ വിരുധ്വന്തി

ദേശകാലവിരോധിതാഃ |

വിക്ലവം ഭൂതമാസാദ്യ

തമഃ സൂർയോദയേ യഥാ ||5.30.37 ||

അർമാനർമാന്തരേ ബുദ്ധി -

ർനിശ്ചിതാപി ന ശോഭതേ |

ഘാതയന്തി ഹി കാർയാണി

ഭൂതാഃ പണ്ഡിതമാനീനഃ ||5.30.38 ||

ന വിനശ്യേത് കഥം കാർയം

വൈക്ലവ്യം ന കഥം മമ |

ലഘ്വനം ച സമുദ്രസ്യ

കഥം നു ന വ്യഥാ ഭവേത് ||5.30.39 ||

കഥം നു ഖലു വാക്യം മേ

ശ്രുണുയാന്നോദ്ദിജ്ജേത ച |

ഇതി സഞ്ചിന്ത്യ ഹനുമാം -

ശ്ചകാര മതിമാൻ മതിം ||5.30.40 ||

രാമമക്ലിഷ്ടകർമാണം

സുബന്ധുമനുക്രീർതയൻ |

നൈനാമുദ്യേജ്ജയിഷ്യാമി
തദ്ബന്ധുഗതചേതനാം ||5.30.41 ||

ഇക്ഷ്യാകുണാം വരിഷ്ടസ്യ
രാമസ്യ വിദിതാത്മനഃ |
ശുഭാനി ധർമയുക്താനി
വചനാനി സമർപയൻ ||5.30.42 ||

ശ്രാവയിഷ്യാമി സർവാണി
മധുരാം പ്രബ്രൂവൻ ഗിരം |
ശ്രദ്ധാസ്യതി യഥാ സീതാ
തഥാ സർവം സമാദധേ ||5.30.43 ||

ഇതി സ ബഹുവിധം മഹാപ്രഭാവോ
ജഗതിപതേഃ പ്രമദാമവേക്ഷമാണഃ |
മധുരമവിതഥം ജഗാദ വാക്യം
ദ്രുമവിടപാന്തരമാസ്ഥിതോ ഹനൂമാൻ ||5.30.44 ||

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ
സുന്ദരകാണ്ഡേ ത്രിശഃ സർഗഃ ||